Woensdag 31 Mei 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4219

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Ceccano in Italië gevallen.

Krachtig verzet der Duitsers ten Zuiden van Rome.

Lucht-offensief tegen Europese Vesting wordt voortgezet.

Nazies doen felle aanval bij Jasi aan het Oostfront.

EERSTE ONTWERP GEREED.

President Roosevelt heeft op een persconferentie bekend gemaakt, dat de Verenigde Staten gereed zijn met het eerste ontwerp van een definitief plan voor een na-oorlogse wereldorganisatie, die de veiligheid van de wereld zal moeten waarborgen. De President zeide, dat besprekingen in verband hiermede reeds gehouden worden. Hij zeide evenwel, dat er geen ogenblikkelijke plannen bestaan voor een formele conferentie met de grootste Geallieerden om een na-oorlogse organisatie te vormen. Maar de besprekingen kunnen niettemin voortgang vinden, zo zeide hij (Washington, (AP) 30.5).

BIJEENKOMST VAN VIER MOGENDHEDEN IN HET VERSCHIET.

John Hightower seint uit Washington:

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull heeft uitnodigingen gezonden aan de Ambassadeurs van Rusland, Groot Brittannië en China voor hun regeringen om deel te nemen aan besprekingen die zo spoedig mogelijk te Washington gehouden zullen worden over de vorming van een organisatie ter verzekering van de veiligheid voor de wereld, Hull zeide op een persconferentie, dat de Verenigde Staten bereid zijn met de andere landen te praten wanneer zij maar willen neerzitten aan de conferentietafel. Het hoofdpunt van de besprekingen, die hij vroeger op de dag had met de Ambassadeurs — aldus zeide hij — had vooral betrekking tot de vraag wanneer de bijeenkomst zal worden gehouden. Toen hem gevraagd werd of de Russische Commissaris van Buitenlandse Zaken Molotov en de Britse Minister van Buitenlandse Zaken Eden hun landen zouden vertegenwoordigen, zeide Hull, dat de regeringen van de desbetreffende landen daaromtrent een beslissing zullen moeten nemen. De Staatssecretaris wilde ook niet zeggen wie de voornaamste Noordamerikaanse vertegenwoordiger zal zijn. Hull had eerst gesproken met de Ambassadeurs Halifax van Groot Brittannië en Gromenko van Rusland. Later ontving hij Ambassadeur Wei van China.

Op zijn persconferentie legde Hull uit, dat toen de vier mogendheden in de herfst van het vorig jaar te Moskou bijeenkwamen, Molotov een resolutie voorstelde welke ook aangenomen werd, dat men vervolgens in Washington bijeen zal komen om de vorming van een organisatie te bespreken, welke de vrede zal moeten waarborgen (Washington, (AP) 30.5).

HET LUCHT-OFFENSIEF TEGEN VESTING EUROPA.

W. W. Hercher seint uit Londen:

In de grootste machtsontplooiing boven het Europese vasteland heeft de Noordamerikaanse luchtmacht voor de derde opeenvolgende dag een vloot van 2200 zware bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen geworpen tegen Duitse vliegtuigfabrieken, luchtbases en transportcentra in vier landen. Terwijl deze indrukwekkende vloot van oorlogsvliegtuigen door de heldere luchten van Noord-Europa trok, maakte het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels bekend, dat een andere strijdmacht van Noordamerikaanse vliegtuigen Wiener Neustadt in Oostenrijk bombardeerde. De Geallieerde vliegtuigen voerden bovendien nog duizend enkelvluchten uit in aanvallen op de Atlantische Wal en de nazie-gelederen ten Zuiden van Rome.

In Londen werd bekendgemaakt, dat de Geallieerde expeditieluchtmacht de laatste tien dagen meer dan 25.000 enkelvluchten heeft uitgevoerd in aanvallen op het netwerk van verbindingswegen waarover de nazie-legers in Noord-West Europa van voorraden worden voorzien. Het Ministerie van Luchtvaart verklaarde, dat onder leiding van Luchtmaarschalk Leigh Mallory de vliegers zich voornamelijk toegelegd hebben op het ontwrichten van de transportfaciliteiten als voorbereiding tot de invasie. Een overzicht van de onderneming toont aan, dat het transport-systeem belangrijk ontwricht is. De vliegers rapporteerden, dat de schade aan de eerste klasse verkeerswegen zo ernstig is, dat het verkeer van motorvoertuigen is overgeschakeld naar secondaire wegen en in sommige gevallen derde klasse wegen. Het transportsysteem nabij Amiens, Creil, Luik, Mons en Tours — die alle ernstig getroffen werden — is thans ontwricht. De weg tussen Le Havre en Parijs is practisch onbruikbaar vanwege de vernieling der bruggen. Verschillende andere wegen welke de kustplaatsen met de steden in het binnenland verbinden, zijn evenzo gehavend. (Londen, (AP) 30.5).

BOMBARDEMENTEN OP OOSTENRIJKSE DOELEN.

Noordamerikaanse bommenwerpers hebben Dinsdag weder om het gebied van Wiener Neustadt in Oostenrijk aangevallen. De doelen waren de vliegtuigfabriek op 5 kilometer ten Zuid-Oosten van Wiener Neustadt de spinnerijen te Pottendorf op 15 kilometer ten Noord-Westen ervan, de karpetfabriek te Ebersdorf op 18 kilometer ten Noord-Oosten ervan en de spinnerij op 16 kilometer ten Zuid-Westen ervan.

De fabrieken te Pottendorf, Ebreichsdorf en Neukirchen zijn alle ingericht voor het maken van onderdelen voor Messerschmitt-vliegtuigen. Liberators voerden de aanvallen uit, geescorteerd door Lightnings. Ongeëscorteerde Vliegende Forten bombardeerden de Oostelijke rangeerterreinen te Zagreb en andere formaties onder de 250 tot 500 bommenwerpers, die deelnamen aan de verrichtingen van de dag, troffen de vliegtuigfabriek en het nabijliggend vliegveld te Wels op 16 kilometer ten Zuid-Westen van Linz. Lightnings, die terugkeerden van Oostenrijk, beschoten vijandelijke transport-installaties in het Noord-Westen van Joegoslavië. De eerste rapporten gaven te kennen, dat de tegenstand van vijandelijke jagers boven Wiener Neustadt belangrijk minder was dan de vorige dag (Napels, (AP) 30.5).

EEN NIEUWE WAARSCHUWING.

De beweringen van de Duitse propaganda, dat de nazies de verschroeide aarde politiek zullen toepassen bij de invasie van Eisenhowers legers, vielen samen met een nieuwe Geallieerde oproep tot de ondergrondse strijders van Europa. In de vijfde van een reeks uitzendingen door het Hoofdkwartier van de Geallieerde invasiestrijdkrachten zeide een zegsman voor Eisenhower tot de patriotten aan de overzijde van het Kanaal, dat zij hun brandblusmiddelen gereed moeten houden, aangezien het brandgevaar in de gevechtszones groot zal zijn door de bombardementen en beschietingen alsook door Duitse brandstichting. De ondergrondse werd er ook aan herinnerd de middelen voor het verlenen van eerste-hulp gereed te hebben, „omdat de oorlog snel voorbij zou kunnen gaan en slachtoffers achterlaten" (Londen, (AP) 31.5).

VERRICHTINGEN VAN DE NACHT.

Als volgt luidt een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart: „In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Bommenwerperscommando militaire doelen langs de Franse kust aangevallen. Mosquito's bombardeerden doelen in Leverkusen en er werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 31.5).

NOORDAMERIKAANSE VLIEGERS GELYNCHT.

Noordamerikaanse vliegers, die Maandag per valscherm neerkwamen in drie niet nader genoemde plaatsen in Midden-Duitsland, werden gedood door de woedende menigte", aldus schreef de Berlijnse correspondent van het Zweedse nieuwsblad „Aftonbladet" in een bericht, dat de Duitse censuur passeerde. Het artikel verstrekte geen bizonderheden, doch de correspondent zeide de berichten gehad te hebben van een reiziger met wien hij in Berlijn sprak. Een later bericht zeide, dat vijf Noordamerikaanse vliegers gedood werden. (Stockholm, (AP) 30.5).

GEALLIEERD COMMUNIQUE VAN NAPELS.

„Te land: Een krachtige vijandelijke tegenstand wordt door het vijfde leger ondervonden overal langs de vijandelijke linie van Valmontone tot de zee. Het is thans duidelijk, dat de vijand deze linie ten koste van alles wil behouden. De troepen van het achtste leger bewegen zich gestadig vooruit over de rivier de Liri tegen krachtige vijandelijke achterhoeden, die zoveel mogelijk gebruik maken van afbraak om onze opmars te vertragen. De steden Alfedena, Fontona, Strangolagalli, Pofi, Ceccano en Arpino zijn bezet.

In de lucht: Vliegtuigen van de tactische luchtmacht waren gisteren wederom actief tegen verbindingswegen en doelen aan het front. Middelzware bommenwerpers vielen spoorbruggen in Midden-Italië en verkeersbruggen in het gebied van Rome aan. Lichte en gevechtsbommenwerpers deden ook aanvallen op wegen, spoorwegen en bruggen alsook op kanonnen en motorvoertuigen in het gevechtsgebied. Andere lichte bommenwerpers vielen troepenconcentraties in Joegoslavië aan, terwijl gevechtsvliegtuigen motorvoertuigen en spoorwegdoelen aanvielen. Middelgrote strijdkrachten van zware bommenwerpers vielen de fabrieken voor vliegtuigen en onderdelen in het gebied van Wiener Neustadt, de vliegtuigfabriek en het vliegveld te Wels en de rangeerterreinen en het vliegveld te Zagreb aan. In deze verrichtingen werden 15 vijandelijke vliegtuigen vernield. 8 Onzer toestellen worden vermist. Ongeveer 50 vijandelijke vliegtuigen werden overdag gezien of ontmoet boven het gevechtsgebied. De Geallieerde luchtmacht in het Middellandse Zeegebied voerde meer dan 2400 enkelvluchten uit. In de afgelopen nacht vielen middelzware bommenwerpers doelen in het gebied van Orvieto aan" (Napels, (AP) 31.5).

NIMITZ VOORZIET DE DAG........

Admiraal Nimitz voorziet de dag waarop Noordamerikaanse vliegtuigen en oorlogsschepen zich stoutmoedig zullen begeven in de Japanse gebieden waar thans slechts duikboten rondvaren op zoek naar meer schepen om bij te dragen aan de 2.500.000 ton scheepsruimte, welke de duikboten reeds in de grond geboord hebben. Bij het decoreren van duikbotehelden voor daden, welke geheim gehouden moeten worden, zeide de Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vloot in de Stille Oceaan tot de mannen, dat vroeger of later de oorlogsschepen en vliegtuigen zich bij hen zullen voegen in hun operatieveld (Pearl Harbor, (AP) 31.5).

ARROYO DEL RIO IN COLOMBIAANSE AMBASSADE.

Het Informatiebureau van de Colombiaanse regering maakte bekend, dat Arroyo del Rio, de afgetreden President van Ecuador, asyl gevonden heeft in de Colombiaanse Ambassade te Quito. (Bogota, (AP) 30.5).

Het nieuws van vandaag.

Terwijl de Duitsers in Italië snel terugvallen voor de druk van het achtste leger bieden zij hardnekkig tegenstand tegen de aanvallen van het vijfde leger aan de linkerflank ten Zuiden van Rome. Verschillende steden werden door de troepen van het achtste leger genomen, waaronder Alfedena, Fontana, Strangoalgalli, Pofi, Arpino en Ceccano. Men bevindt zich volgens de laatste berichten nog maar op 6½ kilometer van Frosinone, de grootste stad ten Zuiden van Rome (meer dan 20.000 inwoners) die nog genomen moet worden.

Hoe ver de Geallieerde troepen nog moeten gaan om de Eeuwige Stad te bereiken is niet precies bekend, maar blijkbaar is de kortste afstand ongeveer 25 kilometer. De Duitsers schijnen voorbereidingen te treffen om Rome ten koste van alles te verdedigen. Of zij ook in de stad zelf zullen vechten valt niet te zeggen, maar het Vaticaan treft niettemin voorbereidingen om zijn onzijdigheid te handhaven.

Het Geallieerde luchtoffensief tegen Europa wordt heden met alle kracht voortgezet, nadat in de afgelopen nacht militaire doelen langs de Franse kust en doelen te Leverkusen in Duitsland aangevallen werden. Ook werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. Gisteren namen meer dan 2200 vliegtuigen uit Groot Britannië aan de aanvallen op West-Europa deel en bovendien kwamen nog honderden toestellen uit het Zuiden om het gebied van Wiener Neustadt in Oostenrijk weer aan een bestoking te onderwerpen. Blijkbaar zijn de Noordamerikanen heden wederom boven Duitsland zelf gekomen, althans volgens de mededelingen van Radio-Berlijn.

De bekendmaking van de Geallieerden zal wel komen als de vliegtuigen eenmaal terug op hun bases zijn.

Aan het Russisch front is thans een weinig meer activiteit gekomen, aangezien de Duitsers met grote strijdkrachten ten Noorden van Jasi de aanval openden. Na grote verliezen wisten zij een kleine wig te drijven in de Russische linies.

Blijkbaar heeft deze aanval ten doel de Russische concentraties uiteen te slaan.

De Japanners hebben eindelijk de Noordamerikaanse landing op het eiland Biak in de Schouten-groep bevestigd. Het Hoofdkwartier van Mac Arthur maakte gisteravond bekend, dat er fel gevochten wordt om het vliegveld Mokmer. Bij een Japanse tegenaanval werden 8 vijandelijke tanks vernield. De Noordamerikanen verloren geen enkele tank.

Voor het Vaderland.

Weer zijn zeven Nederlandse patriotten ter dood gebracht, waardoor het aantal terechtstellingen sedert het begin van het jaar tot 115 is gestegen. Nederlandse autoriteiten te Londen zijn van oordeel, dat slechts 1/10 van het aantal slachtoffers officieel wordt bekend gemaakt.

De laatste terechtstellingen, die door de „Deutsche Zeitung in den Niederländen" bekend worden gemaakt, hadden op 22 Mei jl. plaats. De Nederlandse patriotten werden door de rechtbank te Rotterdam veroordeeld, na een rechtszitting, die drie dagen duurde. Zij werden beschuldigd van communistische activiteit, het verspreiden van anti-Duitse litteratuur, het collecteren van geld voor onwettige doeleinden en het bezit van wapens.

De slachtoffers zijn: Cornelis Spitters, 24 jaar, boekhouder te Waalwijk; Izaak Hendrik Ruppert, Willem Jorritsma, Gerrit Joseph Roukens, Wouter Jaspers, Petrus Gerardus Frederik Snelleman, Abraham Dekriek. Deze zeven woonden te Rotterdam. Roukens, Jaspers, Snelleman en Dekriek waren reeds voor de invasie lid van de communistische partij, volgens de „Deutsche Zeitung in den Niederländen" en Ruppert nam, na kennis te hebben gemaakt met enkele communisten, op actieve wijze deel aan hun bedrijvigheid; hij werd een van de leiders der Rotterdamse organisatie.

Jorritsma behoorde tot de gegoede middenstand, maar werd, volgens het Duitse blad, door studenten overgehaald en hielp bij het drukken van communistische litteratuur. Spitters werd betrapt toen hij van Duitse soldaten een revolver wou kopen om zich te ontdoen van zijn politieke vijanden; de Duitse soldaat maakte een afspraak met hem en zeide, dat hij de revolver wilde ruilen tegen een burgercostuum. Toen Spitters op de afgesproken plaats kwam, werd hij aangehouden.

HULL OVER DE REVOLUTIE IN ECUADOR.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull verklaarde, dat het State Department wacht op een officieel rapport van den Noordamerikaansen Ambassadeur in Ecuador, Robert Scotten, om te weten wat het aftreden van President Arroyo del Rio en zijn cabinet veroorzaakt heeft. Hull zeide, dat het altijd onveilig is om commentaar te leveren op gemelde toestanden, omdat dikwijls de gebeurtenissen niet blijken te zijn zoals zij gemeld worden. Hull deelde ook nog mede, dat het State Department de laatste hand legt aan de voorbereidingen voor het inwisselen van inlichtingen tussen de Amerikaanse Republieken over de Boliviaanse situatie op basis van het rapport van Ambassadeur Avra Warren, die onlangs een bezoek aan La Paz gebracht heeft (Washington, (AP) 30.5).

HUISARREST VOOR DE GENERAALS.

Het Uruguese namiddagblad „La Razón" verklaarde, dat de Argentijnse Generaals Elbio Anaya en Arturo Rawson huisarrest hebben in Buenos Aires, terwijl de vroegere Minister van Buitenlandse Zaken, Generaal Alberto Gilbert, „ergens in Zuid-Patagonië" vastgehouden zou worden. Anaya was Minister van Justitie onder Ramirez en werd later benoemd tot Ambassadeur in Rio de Janeiro, een post die hij opgaf in Februari, toen Ramirez zijn bewering weerlegde, dat het verbreken der betrekkingen met de as een der voornaamste doelen van de révolutie was (Montevideo, (AP) 30.5).

BOMBARDEMENTEN.

Het grootste aantal Nederlandse Mitchells, dat ooit aan een luchtgevecht in dit gebied deelnam, heeft de Babo en Saga vliegvelden in Nieuw Guinea gebombardeerd. In het Biakgebied zijn de Geallieerde ondanks hevig verzet 6 mijl naar het Westen opgerukt (Aneta).

DON LUIGI STURZO OVER ITALIË'S TOEKOMST-II.

Italië en Communisme

door

G. R. BRUNST.

Wint het communisme aan invloed in Italië?

In antwoord hierop gaf Don Luigi Sturzo eerlijk toe, dat velen in Italië, die vroeger hun vertrouwen stelden in Washington en Londen nu naar Moskou kijken voor de verwezenlijking van hun verwachtingen.

„Het communisme dat nu in Italië veld aan het winnen is, is echter in de meeste gevallen „communisme van de maag", gaf hij te kennen. „het is een soort extremisme, voortgesproten uit honger en ellende, een protest tegen de ellendige levensomstandigheden die, volgens Don Sturzo, niet alleen toe te schrijven zijn aan de fascistische politiek vóór de Geallieerde inval maar ook aan het onvoldoende behandelen van de staathuishoudkundige aangelegenheden door het Geallieerd Militair Bewind.

„De huidige stand van de staathuishoudkundige barometer in de bevrijde provincie van Italië is zéér voordelig voor de groei van elk soort extremisme, zowel van links als van rechts", verklaarde Don Sturzo.

„Er zijn neo-fascisten, cryptofascisten, neo-monarchisten aan de ene kant terwijl de machten van het revolutionnaire marxisme en het communisme daar tegenover staan.

Het extremisme ontstaan uit de toestanden.

„Vlaggen of namen van partijen en groepen zijn thans de minst belangrijke dingen", aldus Don Sturzo.

„Honger en ellende zijn oorzaken van extremisme zowel van linkse als rechtse zijde". Het feit blijft dat thans het leven voor het merendeel der Italianen ondragelijk is, voornamelijk voor de armen, en in de meeste gevallen is hun protest niets meer dan „het communisme van de maag".

Men vroeg aan Don Sturzo of dit extremisme, ontstaan door honger en ellende ook gepaard ging met anti-godsdienstige gevoelens. In antwoord hierop las hij gedeelten uit brieven voor van vrienden, waaruit bleek dat de communisten in de bevrijde provincies van Italië tot nog toe geen anti-godsdienstige gevoelens hebben geuit.

Zij werken samen met de democratische partijen die vertegenwoordigd zijn in het „Comité van de Bevrijding", zoals Liberalen, Socialisten, Christelijk Democratischen en de Actie Partij.

„De kerkelijke overheden in Italië echter", zei Sturzo „zijn zeer terecht bezorgd, omdat velen, in het bizonder onder de Italiaanse jeugd dikwijls een zeer communistische opvatting hebben. De overwinningen van het Rode Leger over de Nazies zullen een diepe indruk maken op de ziel van de Italiaanse jeugd. Van de andere kant spijt het me te moeten opmerken dat tot nu toe de Noordamerikaanse en Britse autoriteiten weinig of geen begrip hebben getoond van de verlangens van Italië. In de regel schenken zij meer aandacht aan de fascisten, de kapitalisten en de anti-democratische elementen dan aan de democratische partijen en de werkliedenbonden.

De Geallieerde politiek.

„Het personderhoud dat het hoofd van het Geallieerd Militair Bewind op Sicilië, Lord Rennell, het vorig jaar October gaf, was een grote fout. Ik voelde mij toen verplicht om zijn bewering dat tot dan toe „weinig Italiaanse democraten die politieke leiders waren, waren opgekomen", te weerleggen.

„Om nauwkeurig te zijn moet ik dit nog zeggen: „Vóór de bezetting zag het Italiaanse volk vol vertrouwen uit naar Washington en Londen, maar nu zien velen uit naar Moskou voor de verwezenlijking van hun verwachtingen".

Men vroeg aan Don Sturzo welke volgens hem de oorzaken waren geweest van deze verandering in de politieke richting des volks.

„Wij moeten niet uit het oog verliezen, antwoordde hij, dat de wapenstilstandsvoorwaarden welke door de Badoglio-regering op 29 September 1943 aanvaard zijn, nog steeds geheim zijn.

Dit in het duister tasten betreffende de wapenstilstandsvoorwaarden, brengt het Italiaanse volk in grote verwarring. Neem, bijvoorbeeld, de quaestie van onze koloniën.

Toen, vlak na de wapenstilstand, Winston Churchill verklaarde dat wij voor altijd onze koloniën kwijt waren, maakte hij naar mijn mening een grove fout. Ik spreek natuurlijk slechts van Italië's oude koloniën: Eritrea, Somaliland en Libye, die men moet onderscheiden van het fascistische Rijk, dat hoofdzakelijk bestaat uit Abessinië. Ik heb het ook niet over het koninkrijk Albanië of de Dodecanesen die niet van Italië zijn. Deze laatste zijn als borg onder het Italiaans beheer gesteld, door het Ottomaanse Rijk na de Libyse oorlog. (1912).

De Koloniën komen Italië rechtmatig toe.

Mijn overtuiging is, dat de oude koloniën aan Italië moeten blijven, hetgeen niet slechts in overeenstemming is met het Atlantisch Handvest, maar ook noodzakelijk voor een overbevolkt land als Italië. Ik kan niet geloven dat de Noordamerikanen ook in Italië het instituut van de geboortebeperking willen gaan prediken.

President Roosevelt heeft den Italianen ook een maatstaf gegeven voor het afmeten van de Geallieerde politiek ten opzichte van Italië, toen hij het nieuws onthulde over de beraadslagingen omtrent de verdeling van onze vloot onder de „Grote Drie": de Verenigde Staten, Groot Brittannië en Rusland. De later gevolgde uitleg van de verklaring van President Roosevelt, door Eerste Minister Churchill is geenszins voldoende om alle bange voorgevoelens weg te nemen. Het plan om de Italiaanse vloot te verdelen, gaat volgens mij tegen het beginsel van „medeoorlogvoering". Men kan niet vechten zonder leger of vloot. Heeft Italië bovendien niet de plechtige verzekering gekregen van de „Grote Drie" toen zijn „mede-oorlogvoering" aanvaard werd, dat de voorwaarden van de wapenstilstand verzacht zouden worden naarmate van de hulp die de Geallieerde zaak zou ontvangen van Italië?"

„Wij hebben dus deze stand van zaken", vatte Don Sturzo in het kort samen:

„Het Italiaanse volk kent de wapenstilstandsvoorwaarden niet. Men vertelt het dat deze voorwaarden verzacht zullen worden naargelang de hulp die het aan de Geallieerden zal geven. Tegelijkertijd maakt men melding van een plan, dat Italië zal beroven van dat werktuig, waarmede het zijn mede-oorlogvoering het doeltreffendst kon maken.

Opheldering dringend noodzakelijk.

„Een verheldering van de toekomstige status van de Italiaanse vloot is dringend noodzakelijk" zei Don Sturzo, daar het mij minders niet zou verbazen te horen dat onder het Italiaanse volk de indruk veld wint dat het bedrogen is geworden door President Roosevelt. Zijn aankondiging van de verdeling van Italie's vloot kwam tegelijk met de verklaring van Premier Churchill — toen hij het aanblijven van de Badoglio-regering verdedigde — aan het Lagerhuis dat de militaire bijdragen van Italië aan de Verenigde Volken naar tevredenheid waren geweest".

Toen Don Sturzo het hoofd over de Badoglio-regering vroeg men hem wat hij dacht van de erkenning van deze regering door de Sovjets en de uitwisseling van ambassadeurs. In een volgend artikel zullen wij Don Sturzo's standpunt ten aanzien hiervan geven en tevens zijn mening over de toekomst van de monarchie en de waarde van de anti clericale machten in Italië.

De rook stijgt op van de havenwerken op het eiland Dublon in de Truk-groep na een aanval door Noordamerikaanse marine- vliegtuigen.

Buitenland.

BOMMENWERPERS NAAR EUROPA.

Grote zwermen van Noordamerikaanse bommenwerpers drongen heden boven Europa door en de radio van Berlijn gaf te kennen, dat Duitsland voor de vijfde achtereenvolgende dag wordt bestookt. Er zijn aanwijzingen, dat sommige der aanvallende vliegtuigen tot het gebied van Berlijn zijn doorgedrongen. De omvang van de aanvallende formaties werd te kennen gegeven door rapporten van de Britse Zuid-Oostkust, volgens welke men de bommenwerpers langer dan een uur in een gestadige stroom kon horen overvliegen. (Londen, (AP) 31.5).

AAN HET RUSSISCH FRONT.

Het communiqué van Moskou deelde mede, dat de Duitse strijdkrachten de rust in de gevechten aan het Oostfront welke reeds zes weken duurden verstoord hebben door een kleine deuk te maken in de Russische linies ten Noorden van de Roemeense stad Jasi. De nazies openden de aanval met „grote strijdkrachten van tanks en voetvolk" doch slaagden er slechts in een „onbelangrijke wig in onze defensies te maken" ten koste van „hevige verliezen in manschappen en materiaal". aldus meldde het communiqué. Jasi ligt op ongeveer 290 kilometer ten Noord-Oosten van de oliestad Ploesti. De Duitsers beweerden, dat de Russen strijdkrachten ophoopten voor een opmars naar dat oliecentrum. Moskou maakte ook melding van gevechten ten Noord-Westen van Vitebsk in Wit-Rusland in het Noorden en zeide, dat de troepen van het Rode leger een Duitse aanval afsloegen en daarbij 400 vijandelijke manschappen doodden. Voorts werd gezegd, dat bommenwerpers van de Russische Baltische Zeevloot in aanvallen op de Duitse scheepvaart in de Golf van Narva drie mijnenvegers, een snel landingsvaartuig en een motor-patrouilleboot tot zinken brachten. Russische oorlogsschepen brachten twee mijnenvegers tot zinken en beschadigden een ander. (Londen, (AP) 31.5).

HET VATICAAN TREFT MAATREGELEN.

De radio van Berlijn zeide, dat nu het gevechtsfront steeds dichter bij Rome komt het Vaticaan de Zwitserse Garden aan de poorten verdubbeld heeft en de telefoonverbinding met de rest van de stad verbroken heeft. De radio beweerde, dat alle passen om binnen de Vaticaanstad te komen zijn ingetrokken met uitzondering van die der diplomaten, welke hun land vertegenwoordigen bij de Heilige Stoel. Vaticaanse kringen zouden hebben gezegd, dat deze maatregelen genomen worden aangezien de Heilige Stoel onder deze omstandigheden alle mogelijke stappen wenst te nemen, die de meest strikte onzijdigheid ten opzichte der oorlogvoerende mogendheden zal verzekeren. (Londen, (AP) 31.5).

EEN NIEUWE OPVOLGER VOOR DEN POOLSEN PRESIDENT.

De Poolse regering te Londen — welke het meest stekelige probleem vormt van de Geallieerde diplomatieke betrekkingen — zal binnen enkele dagen een nieuwen opvolger voor den President benoemen. Tot nu toe was Generaal Sosnkowski de aangewezen opvolger van President Raczkiewiecz. De naam van den candidaat werd niet bekend gemaakt, maar naar vernomen wordt is hij van buiten de Poolse regeringskringen in Londen. Sosnkowski blijft Bevelhebber van de Poolse strijdkrachten. Hij werd afgezet van de andere post om gedeeltelijk tegemoet te komen aan de Russische critiek op de huidige regering (Londen, (AP) 30.5).

DICHTER BIJ DE PHILIPPIJNEN.

De Noordamerikanen hebben een verrassende overval verricht op Biak in de Schoutens-groep en zijn op deze wijze 200 mijl dichter bij de Philippijnen gekomen. De grondtroepen rukken nu op naar het vliegveld; de verovering hiervan betekent practisch het einde van de strijd in Nederlands Nieuw Guinea.

Mitchell bommenwerpers hebben de Japanse versterkingen op de Aroe-eilanden een hevige slag toegebracht en ook Timor is bestookt. Een later bericht meldt, dat de stellingen rondom het dorp Bosnek door de Geallieerden versterkt zijn en dat zij verder oprukken naar het Mokmervliegveld. De luchtmacht heeft een belangrijke rol gespeeld bij het verdrijven van de Japanners.

Een Geallieerd vliegtuig is door luchtafweervuur neergeschoten. De Japanners hebben een vergeefse luchtaanval op het bruggehoofd gericht; vier van hun vliegtuigen werden neergehaald. Het aantal dode en uitgeputte Japanners, dat in de binnenlanden door de Geallieerde patrouilles gevonden wordt, groeit voortdurend. De vluchtende soldaten hebben intussen bemerkt, dat zij in een reusachtige val zitten en ontsnapping onmogelijk is.

INVASIENIEUWS IN ARGENTINIË.

Het nieuwsblad „Suriname" verneemt het volgende uit een brief van Gaston Stampaert, die via Argentinië naar Afrika gereisd is:

Gisteren 12 Mei, werden wij in Buenos Aires verrast door het grote nieuws dat de invasie begonnen was. De grote pro-geallieerde dagbladen lieten hun sirenes loeien, een blad „La Dia" verscheen met een extra-editie waarin vermeld de inval van duizenden parachutisten in Frankrijk en België en grote successen voor de geallieerden. Het volk hoopte zich voor de ramen der grote dagbladen op en was zeer teleurgesteld toen enige minuten daarna de telegrammen aangeplakt werden dat de eerste berichten onjuist waren. Deze berichten waren juist bij de opening van de beurs ontvangen. Een paniek was het gevolg hiervan. Alle effecten voornamelijk die der scheepvaart- en oliemaatschappijen daalden vele punten.

KUNSTWERKEN WEER TENTOONGESTELD.

In het New Yorkse Metropolitan Museum had de opening plaats van 36 zalen, waarin de schilderijen, die in het begin van de oorlog werden weggeborgen, weer voor het publiek ter bezichtiging worden gesteld.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana woonde de plechtigheid bij en wees op de betekenis der plechtigheid, die aantoont hoe de eerste donkere oorlogsjaren gevolgd zijn door de zekerheid der overwinning.

Hare Koninklijke Hoogheid handelde vervolgens over de in de bezette landen gestolen kunstschatten en verklaarde, dat de terugkeer van deze mijlpalen der menselijke beschaving naar de landen, waar zij voor de oorlog thuis hoorden, een der grote vraagstukken van de vrede is.

Vervolgens sprak ook Minister Gerrit Bolkenstein.

Tenslotte had de opening plaats van 36 zalen. Onder de vele werken, die in veiligheid waren gebracht na de aanval op Pearl Harbor, bevinden zich ook enkele schilderijen van Rembrandt: twaalf uit de verzameling Altman, waaronder Zelfportret; Oude Vrouw, die haar nagels knipt; Hendrikje Stoffels en een portret van Titus. Ook Vermeers Melkmeisje en een werk van De Hoogh — deze laatste twee uit het Rijksmuseum van Amsterdam en na de inval naar de Verenigde Staten overgebracht — bevinden zich onder de meer dan 300 meesterwerken (Aneta).

FASCISTEN VOOR DE RECHTBANK.

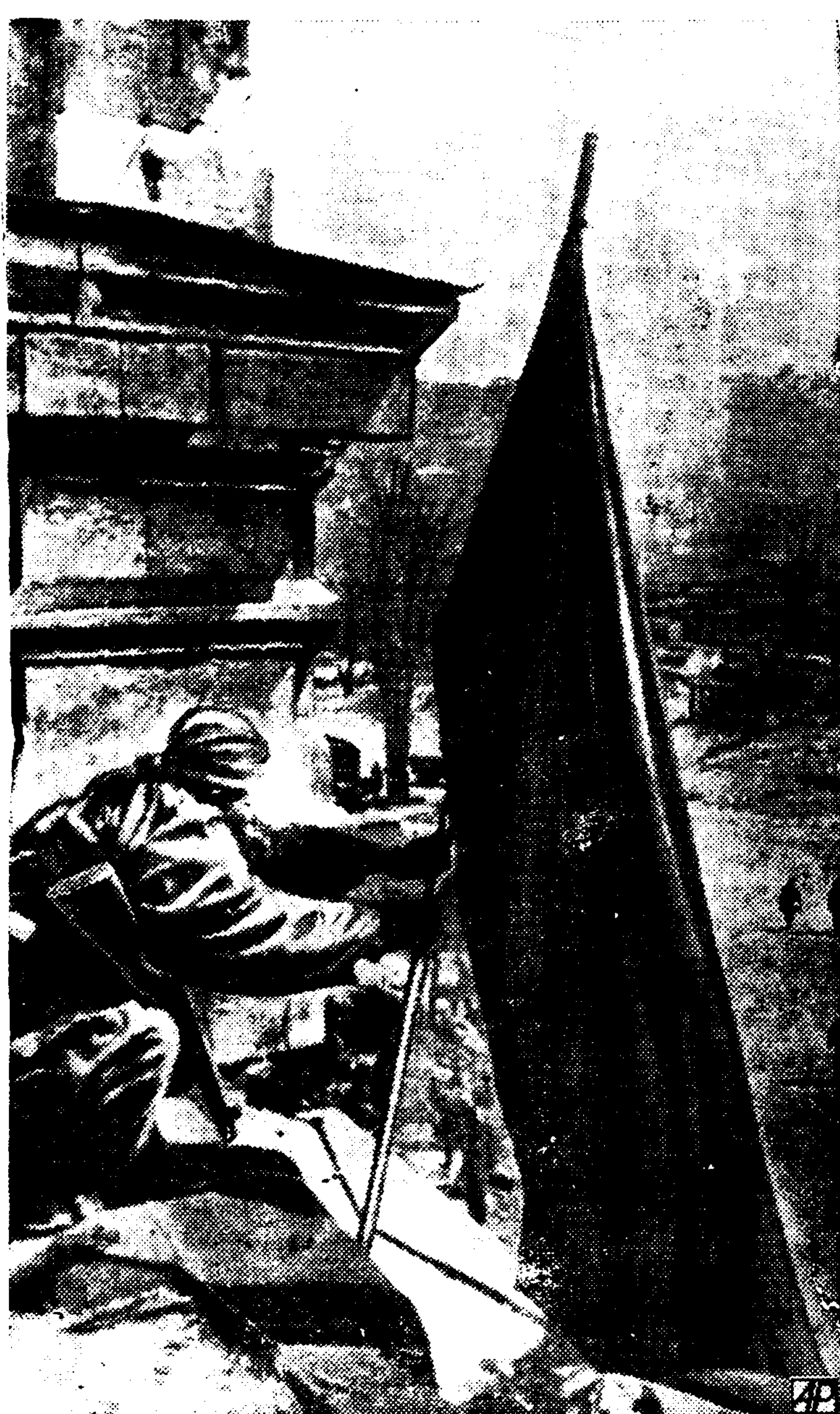
35 Jeugdige fascisten, die beschuldigd worden van spionnage en pogingen om de fascistische organisatie in het Zuid-Oosten van Italië te doen herleven, staan thans terecht voor een rechtbank bestaande uit drie Geallieerde rechters. Speciaal wordt hen ten laste gelegd, dat zij militaire en politieke inlichtingen inwonnen voor de Duitsers (Lecce, Italië,

INTERNATIONALE MONETAIRE CONFERENTIE.

President Roosevelt heeft een internationale monetaire conferentie bijeengeroepen, welke gehouden zal worden in de Verenigde Staten en op 1 Juli aanstaande zal beginnen. Hierbij zullen na-oorlogse financiële vraagstukken besproken worden. Uitnodigingen zijn gezonden aan 42 landen [waaronder Nederland] en het Franse Comité voor de Nationale Bevrijding (Wash-

SCHADE IN MOOI DALMATIË.

Ernstige schade wordt gemeld als te zijn toegebracht aan de kerken en kloosters, die aan de Dalmatische kust staan, vooral in de omgeving van Zara, de oude hoofdstad van Dalmatië. In Zara staan enkele kerken uit de 9e en 13 eeuw welke zijn verwoest. Naar gemeld wordt zijn in het bisdom Zara nog slechts twee kerken in gebruik (Vaticaanstad, ncwc).

Een Russische soldaat richt een standaard met de Russische vlag op in een publieke plaats te Sebastopol, na de verovering van deze belangrijke basis op 10 Mei jl.

ARUBA.

DUDU EMAN †

John Gerard („Dudu") Eman, oud-directeur van de Aruba Bank te Oranjestad, is hier Zaterdag op slechts 45-jarige leeftijd overleden, nadat hij enkele dagen daarvoor uit New York naar Aruba was teruggekeerd. Wijlen de Heer Eman ging naar de Verenigde Staten voor herstel en meende gezond terug te keren, hetgeen niet zo mocht zijn. Een troost zal het velen zijn dat hij in de dierbare geboortegrond mag rusten. De Heer Dudu Eman is stichter van de N. V. Handelmaatschappij Eman, waarnaast hij de belangen behartigde van de Maduro & Curiels Bank. Ook stichtte hij deN. V. Maatschappij Electra ter verbetering van de electriciteitsvoorziening. De overledene, die als geboren koopman verschillende agentschappen had, was in leven een ijverige lid van het A.N.V. en van de Rotary.

Bij de zeer druk bezochte begrafenis voerden o.a. de Gezaghebber I. Wagemaker, het Statenlid Jan H. Eman, de Heer Zeppenfeldt Lampe en Rotary-voorzitter H. Irausquin het woord.

Ds. G. E. Alers leidde de godsdienstige ceremoniën. Uit Curaçao waren mede aanwezig de Heer en Mevrouw J. A. Correa-Maduro van de Bank en Dr. en Mevrouw IJsselstijn-Kuiper van de K.L.M., alsmede de Heer Charlie Maduro, medevennoot van de firma Maduro, Dr. G. R. Hopkins bij wien de overledene vroeger enige tijd gewerkt heeft.

POLITIEBERICHTEN.

Let op uw kinderen.

Een negen-jarig meisje stak plotseling de Nieuwe weg over, toen autobus A-1562 kwam aangereden. Door het stuur van zijn bus naar rechts om te gooien, kon de bestuurder een aanrijding voorkomen, waarbij hij tevens in de cunucu terecht kwam. Door de schrik kwam het meisje te vallen.

De bestuurder van autobus A-1562 bracht het kind, dat schaafwonden had bekomen aan voorhoofd, lip en knie, naar dokter De la Fuente.

Ouders en onderwijzend personeel worden er nogmaals op gewezen er op toe te zien, dat kinderen op trottoirs en bermen blijven lopen en de nodige voorzichtigheid betrachten bij het oversteken van de weg.

Er had een ernstig ongeluk plaats op Smal, waarbij een tweetal jongetjes, de 11-jarige M. en de 7-jarige G. het leven verloren.

Een vijftal jongens hadden een bootje weggenomen en waren daarmede gaan spelevaren en waarbij het bootje omsloeg. De oudste van het vijftal zag toen kans om 2 neefjes te redden, doch de anderen verdronken.

Uit angst verzwegen de kinderen het ongeval en werd pas de volgende middag van het ongeval melding gedaan bij de politie. Dezelfde middag dreven de lijkjes van de kinderen aan en zijn daarna op het R.K. Kerkhof ter aarde besteld.

Nabij hotel Hollywood had een vechtpartij plaats tussen een tweetal zeelieden, waarbij met flessen werd gegooid. De vechtpartij was ontstaan om een beruchte vrouw. Toen de politie ter plaatse kwam, was de orde hersteld en zijn de beide zeelieden naar hun schip gebracht.

Assistentie werd gevraagd voor een vechtpartij in een perceel te St. Nicolaas. Het bleek, dat ten huize van een vrouwspersoon genaamd P., de manspersoon genaam V., met wien zij sedert ruim 5 jaar in concubinaat leeft, na een twist enig huisraad had vernield. Bij de komst van een patrouille was V. niet meer ter plaatse, maar had zich inmiddels bij de recherche gemeld. De vrouw P. is naar de recherche verwezen voor het doen van een aangifte.

BONAIRE.

HOE NAMEN VERGROEIEN

Er zijn heus geen honderd jaren voor nodig, dat een eigennaam geheel verandert; het gaat o zo snel. In het Zuiden ligt een knoek met een bordje bij de ingang, waarop staat Liemba; het is de volksuitspraak voor Lima. Iedereen zegt tegenwoordig Playa Lechi, maar enkele jaren geleden was het nog Palu Lechi, genoemd naar de boom, die er stond. De hoogste heuvel van Bonaire heet officieel Brandaris; een Bonairiaan echter kan dat niet uitspreken en zegt Bandá.

Maar een geweldadige verandering van namen schijnt onmogelijk te zijn. Reeds meer dan honderd jaren heeft het Bestuur Bonaire's hoofdplaats Kralendijk genoemd; doch ook meer dan honderd jaren spreekt iedere Bonairiaan van de Plaja; zo was het en zo blijft het. Moét men bij een of andere gelegenheid de eigenlijke naam uitspreken, dat hoort men nog vaak Klarendijk. Zo kan het Gouvernement de lichttoren van het Zuiden Willemstoren noemen, en het meer aldaar Pekelmeer, de mensen blijven zeggen Toren di Suid en Salinja. De knoek Karpata heet eigenlijk geen Karpata, maar Borneo; geen sterveling weet er iets van. Toen jaren geleden de Poz di Rincon weer was hersteld en op Sint Dominicus water begon te geven, stelde de pastoor voor de put in het vervolg Poz di San Dominico te noemen. Een andere pastoor gaf de Seru Cabuja de naam van Calvario nadat er plechtig op Goede Vrijdag een kruis geplant was. Maar de put heet vandaag aan de dag nog Poz di Rincon, en de heuvel Seru Cabuja.

Andere namen echter veranderen om de een of andere geheime reden zeer gemakkelijk, en worden dan algemeen gebruikt. Den Tera bijvoorbeeld zeggen nog alleen maar enkele oude mensen iedereen spreekt van Antriol. De oorspronkelijke naam voor Tera Cora: Pueblo Nobo, is bijna geheel vergeten. Ook hoort men nooit meer van Plaja Flor of van Poz di Pia, maar enkel van Plaja P'abao en Poz di Shon Grandi.

Familie-namen vertonen vaak de eigenschap van zeer geleidelijk aan te vergroeien. In sommige gevallen kan dit proces zo ver gaan, dat men in de laatste phase de oorspronkelijke naam niet of nauwelijks meer kan herkennen. Een goed voorbeeld is Emerenciana; dat wordt Merenciana, Merens, Emers, Emer.

Boekhouder wordt Boekhoudt. Verder is er nog Statie, Stacie, Staci, Statia, Statius. Britt. Brit, Bried, Breed Carolina, Carlo, Carolus. Gijsbrecht of Huybrechts is helemaal hopeloos; het wordt Eybrechts, Huysbrecht, Huyberts, Egbrechts, Ignancia, Inancio, Ignancio, Inancie.

Eusenia, Iseuia, Isebia, Peilegrim, Pelegrino. Het zijn allemaal namen van families, die heden ten dage nog op Bonaire wonen.

Laatste Nieuws.

— **Tito's** communiqué zeide, dat hevige gevechten woeden in het Westen van Bosnië waar de Duitsers pogen door te dringen in het gebied, dat door de Joegoslavische patriotten wordt bezet. In Herzegowina en de Sandjak verslogen de patriotten enkele aanvallende colonnes.

— **De Japanners** hebben officieel erkend, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten geland zijn op het eiland Biak in de Schouten-groep ten Noord-Westen van Nieuw Guinea en dat er thans „hevige gevechten in voortgang zijn".

— **Uit Washington** wordt gemeld, dat de Verenigde Staten sedert de aanval op Pearl Harbor 71.257 vliegtuigen gemaakt hebben en dat dit jaar alleen 100.000 zullen worden gemaakt. **De Duitse productie**, welke in 1936 vijf maal zo groot was als de Noordamerikaanse, wordt thans geschat op **75% van** hun productie in 1942 toen zij **27.000 vliegtuigen per jaar bouwden**. De Japanse productie wordt thans geschat op 1000 tot 1400 vliegtuigen per maand. In gewicht is de Noordamerikaanse productie naar verhouding nog veel groter dan de Duitse en de Japanse.

— **De Duitse** radio meldt, dat „dramatische straatgevechten" plaatsvinden in Velletri, een sterktepunt op 29 kilometer ten Zuid-Oosten van Rome. In de hardnekkige gevechten aldaar zouden grote Geallieerde strijdkrachten worden tegengehouden, hetgeen de Duitsers in staat stelt hun front in de Centrale en Oostelijke sectoren terug te trekken.

— **Marauders**, geëscorteerd door Thunderbolts, hebben hedenmiddag drie burggen over de Seine in Frankrijk aangevallen.

— **Sir Samuel Hoare**, de Britse Ambassadeur in Spanje, is met zijn echtgenote in Madrid teruggekeerd na een verblijf van enkele weken in Groot Britannië.

— **Het Duitse** communiqué meldt, dat de Marokkaanse troepen de Duitse linies in de Lepijnse bergen in Italië doorbroken hebben en na harde gevechten Carpineto bereikt hebben.

Dit is een der foto's uit het veroverde Sebastopol. Men krijgt een idee welke vernieling er werd aangericht na de Russische belegering, welke 24 dagen duurde.

De Hervormde Kerk in Bezette Nederland.

Op 16 Janauri hield Dominee Edgar Franklin Romig, predikant van de West End Collegiate Church te New York, een merkwaardige preek naar aanleiding van de text van een Nederlandse Geloofsbelijdenis, welke hij ontvangen had, en welke hier thans in Engelse vertaling verspreid wordt. De predikant had de text ontvangen door bemiddeling van het Central Bureau for European Inter-Church Aid.

„Het is", zeide hij, „een Geloofsbelijdenis, in dertien artikelen, opgesteld en ondertekend door alle geestelijken van de Hervormde Kerk in Nederland. Wat de Nederlandse Godgeleerden blijkens dit document zeggen is van zo vitaal en nadrukkelijk belang wanneer men het stelt tegenover de uitlatingen van de Duitse heidense ideologie, dat het beschouwd mag worden als een van de beste psychologische wapenen welke tot nu toe tegen het Nazisme gesmeed werd ."

Hieraan voegde de heer Romig toe: „Laat mij onmiddellijk zeggen dat de Belijdenis niet eenvoudig theologie is, maar iets meer dan dat. Zo vaak een verklaring afgelegd wordt met betrekking tot God, of Christus, of de Heilige Geest, of de Kerk, wordt hieraan een parallel toegevoegd waaruit blijkt wat deze moedige gelovers niet geloven, en welke in omloop zijnde afschuwelijke, door Hitler gevoede zonden zij veroordelen als zijnde in strijd met alle achtenswaardige levensstandaards".

Door deze parallellén is de uit dertien artikelen bestaande Geloofsbelijdenis te lang dan dat wij het in haar geheel hier kunnen weergeven. Bovendien hebben wij haar te laat ontvangen dan dat wij er in dit nummer nog een uitvoerige samenvatting van zouden kunnen geven. Wij stellen dit dus uit tot het volgende nummer van de „Nederlandse Kroniek".

De Belijdenis is in Nederland aan alle lidmaten der Hervormde Kerk toegezonden onder de titel „Wat wij geloven, en wat wij niet geloven". In de Engelse vertaling is zij bovendien voorzien van het opschrift „A War-Time Confession." En zij is zelfs nog iets anders en iets meer dan dat. Zij is de Geloofsbelijdenis van Christenen, die niet alleen hun geloof belijden, maar het dag aan dag te verdedigen hebben tegen een tyranniekan overweldiger, die door zijn verfoeilijk paganisme de bevolkingen der bezette landen poogt te ontzielen en tot Godslasterende levenspractijken te dwingen.

In Nederland werken niet alleen de Protestantse Kerkgemeenschappen onderling, doch ook met de Katholieke Kerk samen in de verdediging van de zedelijke en ethische belangen der bevolking tegen de daarop door de Duitsers gepleegde aanslagen. Veel van de Herderlijke Brieven, gedurende de bezettingsjaren door de Bisschoppen uitgevaardigd, zullen classieke documenten blijven in de geschiedenis van de verdediging des Geloofs tegen de aanslagen van de hardnekkigste en onverbiddelijkste vijanden van het Christendom. In dit oorlogs-bondgenootschap tussen alle Christelijke gemeenschappen in Nederland tegen den verfoeilijken aanrander, heeft elk harer al haar kracht, al haar bezieling, al haar overtuiging gestort. De enige wedijver, welke thans tussen de kerken in Nederland bestaat is een edele wedijver, de zedelijke kracht van het volk te stutten, en het voor te gaan in onbevreesd kampioenschap tegen het giftige en dodende kwaad van den Duitsen overweldiger.

Niets overtreft, en weinig evenaardt de zedelijke moed, waarvan dit document der Hervormde Kerk getuigenis aflegt. Terecht merkte de heer Romig in zijn preek op dat men door een enkele aanhaling geen recht zou kunnen doen wedervaren aan deze moedige Hollandse Belijdenis, maar hij haalde toch enkele artikelen aan waarvan hij meende dat zij voor zichzelf spraken. Bij voorbeeld het tweede artikel: „Wij geloven en bevestigen dat God, de Vader van onzen Heer Jezu Christus, in Zijn liefderijke goedheid alle dingen geschapen heeft". (Wij vertalen uit het Engels, en kleine afwijkingen van de oorspronkelijke Nederlandse text zijn dus onvermijdelijk).

„Dit" zeide Ds. Romig, „klinkt als welke oude Geloofsbelijdenis ook. Maar let op het moedige geluid dat de opstellers doen horen: wanneer zij eraan toevoegen: „Bijgevolg geloven wij niet, maar verwerpen als een noodlottige dwaling dat de schepping de plaats kan innemen van den Schepper, onverschillig of de schepping een mens, een macht, een gebeurtenis, of een voorwerp is".

J. H. Boas.

CURAÇAO.

KERKGESCHIEDENIS VAN CURAÇAO.

Geschiedkundige feuilletons blijken in de smaak te vallen. Had Dagblad Amigoe di Curaçao kort geleden zijn „Journalistiek leven in Curaçao", in La Union verschijnt thans een uiterst boeiend en met veel medegevoel geschreven Kerkgeschiedenis van Curaçao. Reeds zijn drie hoofdstukken verschenen: van 1499 tot 1634 (van de ontdekking tot de komst der Nederlanders), van 1634 tot 1700 en van 1700 tot 1742. Vroeger heeft zekere Br. wel korte stukjes over kerkgeschiedkundige onderwerpen in Amigoe di Curaçao gepubliceerd en wij menen deszelfs hand in deze stukken te herkennen. Al het materiaal goed geordend en gerangschikt, en hier en daar een persoonlijk uitroep ertussen door, zoals wij van Br. gewend waren.

WAAR BLIJFT DE REINIGINGSDIENST?

Uit de Niewindtstraat bereiken ons klachten, dat de straat al wel een veertien dagen niet gereinigd is. Waar blijft de reinigingsdienst? zo vraagt men. Wij zouden de klagers naar de officiële instanties hebben verwezen, ware het niet, dat het niet de enige klacht is. Ook zelf hebben wij overal volle vuilnisblikken zien staan, die als men in de buurt komt als bromtollen zoemen van wege de vliegen. Het stadsreinigingswezen is hier immer in een pover stadium van hygiëne geweest — ofschoon in veel opzichten beter dan op de ons omringende eilanden — maar wij hopen, dat het nu nog beter gaat worden.

Over de reinigingsdienst sprekende maken wij tevens gewag van enkele klachten, die ons over de nieuwe Van Leers vuilnisemmers bereiken. Deze dure dingen — 20 gulden voor een asbak — gaan maar korte tijd mee, zeide iemand ons, want de asman klopt het ding zo hardhandig leeg op de rand van zijn kar, dat de bak verbogen wordt en het ingenieuze deksel er niet meer op past.

NIEUWE SCHOOL TE GROOT KWARTIER.

De parochie van Pastoor Petrus D. Elie O. P. op Groot Kwartier zal dan tenslotte haar nieuwe schoolgebouw krijgen. De St. Bonifaciusschool, onder leiding van Frater Maria Pancraas, heeft al te lang in een oud gebouw behuisd. Naar wij vernamen zal de nieuwe school komende Maandagmorgen worden ingewijd door den Apostolisch Vicarius.

EEN MOOI KRUISBEELD.

De bezoekers van het St. Elisabethsgasthuis zullen hebben opgemerkt, dat recht tegenover de ingang en het monumentale raam van Joep Nicolas een zeer fraai uitgevoerd kruisbeeld in terra-cotta tint is gekomen.

Dit is een werkstuk van Joeps echtgenote, Suzanne Nicolas. Het kruisbeeld, opgehangen tegen de lichtgroene muur, is buitengewoon geslaagd. Naar wij vernemen zou ook in de kerk van San Mateo eenzelfde kruisbeeld komen. Dit is het tweede werk van Mevrouw Nicolas op Curaçao; in de St. Anna-kerk heeft men het beeld van de Heilige Filomena.

BEGRAFENIS DR. IR. A. L. W. E. VAN DER VEEN.

Zaterdag 27 dezer overleed in het Sanatorium „Het Groene Kruis" alhier, alwaar hij enige maanden werd verpleegd, de heer Dr. Ir. A. L. W. E. van der Veen. In Juni verleden jaar als uitgewekene van Jamaica naar Curaçao gekomen werd de heer van der Veen tewerkgesteld bij het Openbaar Middelbaar Onderwijs. Helaas heeft hij zijn grote kennis en geestesgaven niet heel lang in dienst van het onderwijs mogen stellen. Enkele maanden geleden werd hij ernstig ziek en Zondag jl. moest hij ten grave worden gedragen. Aan het graf voerde het woord de heer W. Meijer, Directeur van de A. M.S., die den overledene zijnen leerlingen ten voorbeeld stelde en daarbij memoreerde het tochtje in December a.p. naar New Port gemaakt, waar hij de heer Van der Veen voorop ging en vol enthousiasme de leerlingen op tal van biezonderheden in de natuur attent maakte. De heer Van der Veen had als geoloog een zeer grote natuur-ervaring, mede uit hoofde van zijn wetenschappelijke studies, zodat het niet te verwonderen viel dat hij nog vol andere plannen rondliep welke hij nu helaas niet meer tot uitvoering kan brengen. De heer Ir. J. F. Groote, directeur van het Departement van Openbare Werken voerde het woord namens het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, groep Curaçao, tot welke vereniging de overledene na zijn aankomst te Curaçao onmiddellijk als lid toetrad. Ook deze spreker roemde de rijke kennis van den overledene en betreurde dat deze slechts zo'n korte spanne tijds ter beschikking van Curaçao kon worden gesteld. Voorts waren aanwezig de heer Dr. W.J. Goslinga, directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, de heer F. J. J. Corver, waarnemend Gouvernements-Secretaris, de Luitenant ter Zee 1ste klasse H. A. Corsten, de heer W. van Eyk, Ir. W. J. Stok, de heer J. H. G. Mulders, alsmede vele functionarissen van het onderwijs, tal van leerlingen en uitgewekenen van Jamaica. Vermeld mag nog worden dat het stoffelijk overschot het lijkenhuisje van het Sanatorium werd uitgedragen door collegas van Onderwijs en bij aankomst aan de Begraafplaats van de Verenigde Protestantse Gemeente op de Rode Weg door een 6-tal leerlingen grafwaarts werd gedragen. Ds. J. Mietes leidde de dienst.

NUCETE-SARDI BIJ DEN GOUVERNEUR.

Zaterdag jl. ontving Zijne Excellentie de Gouverneur den Heer Nucete-Sardi, die aan den Landvoogd enkele Venezolaanse boekwerken ten geschenke gaf, o.m. zijn werk over Francisco de Miranda en Venezolaanse gezangen en composities. Aanwezig op de audiëntie was ook de biezondere vriend van den Gouverneur, de Heer Pimentel, Consul-generaal van Venezuela.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Curaçaose Postzegel Vereniging:** Gewone ledenvergadering te houden op Vrijdag as. om 20 uur in het Vergaderlocaal van de Club „Asiento".

SURINAME.

KLOKKEN LUIDEN BIJ DE INVASIE?

Het blad „De Surinamer" schrijft:

Naar wij vernemen voelt Zijne Excellentie de w.n. Gouverneur er weinig voor de klokken te laten luiden als het bericht der invasie wordt vernomen.

Klokken luiden is meer een teken van vreugde of rouw.

Het bericht van de invasie zal ons echter wel aansporen vertrouwvol tot God voor de overwinning der Geallieerden te gaan bidden.

Daarom heeft Zijne Excellentie verzocht een biddag te houden.

Het Comité Christelijke Kerken zal daarover verder spreken.

Ook de Joodse Gemeenten zullen een bidstond houden.

De Katholieken zullen op uitnodiging van den H. E. Pater Provicaris, een biddag houden op de Zondag van de ontvangst van het bericht, dat de invasie is begonnen. Mocht dit bericht op Zaterdag ontvangen worden, dan zal deze biddag een week later worden gehouden.

De Katholieken zullen daarenboven elke avond tezamen worden geroepen tot gebed.

* * *

In de Verenigde Staten, zo lazen wij deze week in Time, heeft een radio-station in de vallei van de Rio Grande nog een ander idee gehad. Het heeft rondgeroepen, dat ieder die gewekt wilde worden om te luisteren zijn telefoonnummer kon opgeven. Men zou dan, als het bericht der invasie 's nachts kwam, uit zijn bed gebeld worden. Slechts enkele honderden gaven zich op. De rest verkoos door te slapen en het des ochtends te horen.

STROOIBILJETTEN OP PARAMARIBO.

De Surinaamse bladen melden, dat onlangs een pamflettenregen boven Paramaribo plaatsvond. Deze pamfletten werden uitgeworpen door een klein luchtschip en hielden een oproep in om dienst te nemen voor uitzending naar Australië. De pamfletten waren in het Nederlands, Maleis en Hindostaans gesteld.

HARRIS IN PARAMARIBO.

De Heer William Harris, directeur van de radio-dienst der Engels-Amerikaanse Caraïbische Commissie, kwam te Paramaribo aan om besprekingen te voeren met de autoriteiten (Aneta).

VOORRAADSCHIP VOOR BAUXIET VOOR SURINAME-RIVIER.

„De West" geeft in zijn editie van 24 Mei verslag over een bezoek aan het drijvende bauxiet magazijn van de Alcoa Steamship Company, dat binnenkort nabij Braamspunt aan de ingang van de Suriname-rivier voor anker zal gaan liggen.

Grote schepen, die niet vol geladen de rivier kunnen afzakken, zullen daar dan hun voorraad uit dit drijvend magazijn kunnen aanvullen.

De „Auditor", zoals het vaartuig heet, heeft een waterverplaatsing van 14.982 ton en kan een lading bauxiet van 10.000 ton bevatten. Het doet al sedert jaren lichterdiensten en werd pas naar Suriname gesleept van Trinidad waar het van 1937 tot 1944 gelegen heeft. De voorraad van de „Auditor" zal telkens door kleinere vaartuigen aangevuld worden.

Kapitein van het vaartuig is de Heer Victor Storvik, een Noors zeeman.

Naar de Heer Beam, vertegenwoordiger van de Alcoa Steamship Company, aan „De West" meedeelde, zullen ten minste 40 geoefende werklui aan boord werkzaam zijn. Wanneer het laden geschiedt, zullen echter 100 tot 150 man nodig zijn.

Het afladen der Alcoa-schepen, die naar de Verenigde Staten vertrekken, zal als op de bauxiet-ondernemingen langs een lopende band gaan. Voor het gebruik van de voor- en achterlier, alsmede van de ballast-pomp, wordt stoomkracht gebruikt.

Verder heeft men twee sterke Diesel-motoren aan boord, die de zware dynamo's aandrijven.

De komst van de „Auditor" in Suriname heeft bij niet-ingewijden de indruk gewekt, dat de bauxietverschepingen sterk zullen toenemen, aldus zegt „De West". Het blad waarschuwt echter vooreerst niet te optimistisch te zijn maar hoopt nochtans dat nimmer een lading bauxiet lang aan boord van de „Auditor" zal behoeven te blijven.

Generaal F. Messerbey, Comm andant van de 7e divisie der Brits Indiërs aan het Amerikan- front in Birma.

NOODKREET.

Vroeger toen Nederland in welstand en Curaçao in nood was, heeft het grootmoedige Nederlandse volk het arme Curaçaose volk uit de nood geholpen.

Nu zeer velen in het bezette Vaderland in tijdelijke nood verkeren, is het zeker passend en billijk, dat ons volk, wonend als in een Paradijs, zijn verdrukte en verarmde broeders en zusters te hulp snelt.

Vandaar deze **noodkreet**!

In het noodjaar 1912, nadat ik mijn eerste drie jaren op Curaçao als drie ellendig droge jaren had gekend, heb ik in de Katholieke kranten, die in Nederland verschenen, een noodkreet geslaakt. En niet tevergeefs! Velen hebben een aalmoes gegeven om ons volk uit de nood te redden.

Dezer dagen doe ik in de Curaçaose bladen een beroep op de welwillendheid van ons goede volk tot steun van het Liefdadigheidsfonds hier gesticht om de velen, die in Nederland gebrek lijden, zoveel mogelijk te helpen.

Allen, van welke gezindte of gemeente of kerkgenootschap ook, zelfs die van geen enkele kerkelijke partij en tegen alle godsdienst zijn, behoren bij te dragen tot de algemene hulpverlening van alle noodlijdende Nederlanders.

Maar in het biezonder behoren de Katholieke Curaçaoënaars bij te dragen voor de Katholieke Nederlanders, die in nood verkeren, omdat die Nederlandse broeders en zusters vroeger zo veel en grootmoedig hebben medegewerkt en grote offers gebracht voor de ontwikkeling van het Katholieke leven in dit Gebiedsdeel.

Ofschoon Curaçao toen een tamelijk miskende kolonie was en de Missie in de West niet hoog werd aangeschreven, heeft Katholiek Nederland toch velen van zijn beste zonen en dochteren en grote sommen gelds afgestaan voor onze Missie.

Wie telt de Nederlandse Paters, Fraters en Zusters, die hier het grootste en beste deel van hun leven hebben geofferd en al hun krachten gewijd aan de opbouw en welzijn van Curaçao!

Hoeveel kerken, scholen en clubgebouwen hebben wij niet aan Katholieke liefdadigheid in Nederland te danken!

Thans is voor ons Katholieke volk de tijd aangebroken om onze dankbaarheid niet alleen in woorden, maar ook in daden te tonen en spoedig Nederland te helpen, zoals destijds Nederland Curaçao geholpen heeft.

Alles wat medewerkt tot ondersteuning van Katholieke Liefdadigheidsinstellingen in Nederland verdient onze biezondere aanbeveling en hulp.

Om te beginnen: de uitvoering die as. Zondag door de leerlingen van de Sint Vincentiusschool zal gegeven worden in het clubgebouw „San Tarcisio" naast de Pastorie van de H. Familiekerk om 16.30 uur.

Voor verdere biezonderheden zij verwezen naar de advertentie in ditzelfde nummer. **R.B.**

ONS KONINKRIJK.

De verwoesting, die in Nederland te weeg is gebracht door de overstromingen is beschreven in een verslag dat in een Nederlands sluikblad verscheen. Tussen Rotterdam en Dordtrecht staat het water zo hoog, dat de Spoorwegen geen veilig vervoer meer kunnen waarborgen. Het leven in de geteisterde gebieden is volkomen **ontredderd en de bevolking** verkeert in een staat van grote zenuwachtigheid door de voortdurende valse berichten over de invasie, die door de Duitsers worden verspreid. Het beste beeld van de verwoesting krijgt men wanneer men van Amsterdam naar Dordtrecht of naar Alkmaar of Utrecht gaat.

Hulpdijken zijn opgericht door de bewoners die hiertoe verplicht werden. Heel wat vee is geslacht om te beletten, dat de Duitsers het in handen kregen en velen hebben tot het laatste ogenblik geweigerd om hun hoeven te verlaten; zij werden op de duur verplicht door de overstromingen en verkeren nu in zeer moeilijke omstandigheden (Aneta).

FORMELE VERKLARING VAN DE NEDERLANDSE REGERING.

De Nederlandse regering heeft in een formele verklaring aan alle regeringen, waarmede zij diplomatieke betrekkingen onderhoudt Dinsdag laten weten dat zij weigert transacties, die gebaseerd zijn op goud, dat door de Aslanden verkregen is door plundering van de bezette landen of door de As-landen op de markt wordt gebracht, als geldig te erkennen.

De Regerings-Voorlichtingsdienst te Londen voegt er nog aan toe, dat de Nederlandse regeringsautoriteiten op monetair gebied geen goud zullen aanvaarden van de landen, die hun betrekkingen met de as-mogendheden niet hebben verbroken of van landen, die na de huidige verklaring goud aanvaard hebben van landen, **die hun betrekkingen met de as niet verbroken hebben, tenzij** bewezen kan worden, dat het goud rechtstreeks noch onrechtstreeks van de as afkomstig is of door transacties met de as rechtstreeks of onrechtstreeks beschikbaar kwam.

Volgens den financiëlen medewerker van Aneta kan men het in Nederland door de Duitsers in beslag genomen goud schatten op tenminste 200 millioen gulden. Juiste cijfers zijn er niet, daar men geen gegevens bezit over in beslag genomen privé-bezit. De gewone methode van de Duitsers was om het goud van door hen bezette landen in beslag te nemen en dit goud aan andere landen, waarmede zij diplomatieke betrekkingen onderhouden hadden, te verkopen. Zo schiepen zij voor zichzelf een belangrijk bezit van buitenlandse munt en konden tevens de nodige invoer bekostigen. De Nederlandse regering wenst in geen enkel opzicht deze plunderingen te erkennen en heeft daarom **het boven**staande genomen (Aneta).

20.000 GIJZELAARS.

20.000 Nederlandse intellectuelen zijn door de N.S.B. op een lijst geplaatst en zullen, nog vóór de Geallieerden Nederland binnenvallen, als gijzelaars worden gevangen genomen. Buitendien hebben voortdurend arrestaties van personen plaats, die ook als gijzelaars worden weggevoerd en die niet tot de groep behoren. Vele Nederlanders — aldus een sluikblad — slapen niet meer thuis, uit vrees door de Duitse politie weggevoerd te worden.

JAVAANSE LANDBOUWERS BEVRIJD.

200 Javaanse landbouwers werden bevrijd door de Geallieerden, toen deze op Biak landden.

ALKMAAR ONDER BESCHERMING.

De Vrouwenvereniging van Chipstead (Engeland) heeft besloten de stad Alkmaar onder haar bescherming te nemen en haar te voorzien van allerlei zaken van eerste noodzaak, wanneer Nederland bevrijd is. Aan het bijeenbrengen hiervan werd reeds met verschillende zaken begonnen (Aneta).

INTERNERING BOS VERSCHUUR VERZACHT.

Telegrafisch wordt ons uit Paramaribo bericht, dat de internering van het oud-Statenlid Wim Bos Verschuur verzacht is en hij thans buiten Paramaribo in een van overheidswege goedgekeurde woning mag verblijven. Hij mag zich echter niet inlaten met de buiten- of binnenlandse politiek.

De Dagbladpers na de Oorlog

In Vrij Nederland van 11 Maart 1944 staat het volgende belangrijke stuk uit het sluikblad **Het Parool:**

Stemmen uit Bezet Nederland.

Er zal wel niemand in ons land te vinden zijn, die van oordeel is, dat het dagbladwezen na de verjaging van de Duitsers weer op de oude voet zou kunnen en zou mogen worden voortgezet. Daarvoor is de verontwaardiging over de dagbladeigenaren en redacteuren, die hun kranten in dienst van den bezetter en zijn nazie-demagogie gesteld hebben in alle kringen te groot. Er moet grondig schoonmaak gehouden worden in de perswereld. Verantwoordelijke redacteuren, die zich tijdens de oorlog beschikbaar gesteld hebben om de gluiperige Duitse leugens, dreigementen, valse voorstellingen en sarrende schimpscheuten op alles wat ons dierbaar is, stelselmatig op grote schaal onder ons volk te helpen verbreiden, dienen met hoon en smaad uitgestoten te worden.

De betrokken dagbladeigenaren dienen gedwongen te worden zich van hun bezit te ontdoen en de betrokken dagbladredacteuren en directeuren zullen van hun openbaar vertrouwensambt, dat zij niet waardig bleken te zijn, ontheven moeten worden.

Hoe belangrijk dit intussen ook moge zijn, het vraagstuk van de schoonmaak na de oorlog is slechts een facet van het dagblad probleem. Tegelijkertijd zullen wij voor de vraag komen te staan, hoe wij der dagbladpers een nieuwe wettelijke grondslag geven, zodat zij zich publicistisch en politiek-cultureel zowel als commercieel verder zal kunnen ontwikkelen tot een stimulerende kracht in ons openbare leven en tot een bloeiende goed geordende tak van economisch bedrijf.

Hierbij zullen enige gewichtige algemene gezichtspunten in het oog gehouden moeten worden. In de eerste plaats gaat het erom waarborgen te scheppen voor een volledig behoud van vrijheid van schrijven, van oordeel en van critiek.

Tegelijkertijd dient er evenwel een einde aan gemaakt te worden dat een rijke particulier, of een groepje rijke lieden van hun geldmacht gebruik maken, om zich invloed op de pers te verschaffen waardoor zij deze dwingen kunnen om in hun belang stemming te maken onder het grote publiek, dat meestal het fijne onderscheidingsvermogen mist om te kunnen bemerken dat de wind uit een bepaalde hoek waait. In de tweede plaats dient de positie van den dagbladredacteur anders geregeld te worden, zodat hij publicistisch zowel als financieel volkomen bevrijd worde uit de afhankelijke toestand, waarin hij vroeger tegenover den dagbladeigenaar placht te staan. In de derde plaats dient het dagbladwezen als commercieel bedrijf dusdanig geordend te worden, dat elke onnodige en nutteloze concurrentie uitgeschakeld worde, zodat elk dagblad zeker is van voldoende abonnementen en advertenties, waardoor het mogelijk wordt typografische verzorging, berichtgeving en voorlichting op een hoger niveau te brengen, de arbeidskrachten in het bedrijf een behoorlijk bestaan te verschaffen en het in het bedrijf belegde kapitaal een redelijk rendement te verzekeren.

Deze vraagstukken zijn zo nauw aan elkaar verwant, dat men ze moeilijk van elkaar gescheiden kan behandelen. De gehele materie zou waarschijnlijk het best geregeld kunnen worden bij een Persbesluit, dat in elk geval gegrond moet worden op de in ons volk levende overtuiging, dat volledige persvrijheid ons grondwettelijk uitgangspunt was, is en blijft, behoudens de beperkingen, die in het algemeen belang noodzakelijk zijn.

Onbeperkt aantal dagbladen niet essentieel voor de persvrijheid.

Een dergelijk persbesluit zou in de eerste plaats het aantal dagbladen moeten vaststellen, waarvan de verschijning toegestaan kan worden. Voor de oorlog hadden wij in ons land niet minder dan 85 dagbladen, waarvan er een groot aantal onvoldoende abonnees en advertenties hadden. Evenmin als het zin heeft twee sigarenwinkels in dezelfde straat naast elkaar te laten voortvegeteren, evenmin kan het zin hebben om bijv. in Winterswijk een Oude en een Nieuwe Winterwijkse Courant te hebben. In de practijk bleek tevens dat het essentiële van de persvrijheid niet in de verschijning van een onbeperkt aantal kranten ligt. De Oude en de Nieuwe publiceerden dezelfde berichten van dezelfde persbureaux, dezelfde kamer-verslagen en dezelfde officiële publicatiën. Het verschil zat meestal in de voetbalverslagen en in de voorkeur die men voor de een of andere persoonlijkheid in de plaatselijke politiek aan de dag legde. In de verkiezingstijd placht de oude voor nummer drie en de Nieuwe voor nummer zeven van de liberale lijst te pleiten.

Afgezien van enkele gunstige uitzonderingen kenmerkten de meeste bladen zich door een zekere vlakheid en unformiteit in hun beschouwingen en door een ongevaarlijk conformisme tegenover de gestelde verhoudingen en machten. De pers sprak in het algemeen zoals de leidende kringen des lands dit wensten. Voor het sociale tekort van de democratie toonde zij dientengevolge niet veel belangstelling en tenaanzien van het grote wereldgebeuren volgde zij bijna steeds de opvattingen, die daarover in bankkringen en in Den Haag gehuldigd werden. Men denke b.v. eens aan de trieste jubelzangen, die men ten gehore bracht toen Chamberlain naar Godesberg en Berchtesgaden ging om voor het Duitse nazie-imperialisme te capituleren. Ondanks onze persvrijheid, was het beslist onmogelijk om in de periode, die voorafging aan de Duitse inval in ons land, een artikel in één onzer grote bladen opgenomen te krijgen, waarin duidelijk gemaakt werd wat de consequenties zouden zijn van de abstracte neutraliteitspolitiek van de ministeries Colijn en de Geer. Ook ten aanzien van onze lamentabele bewapening kon de pers geen klare wijn schenken.

Over de broeinesten van Duitse spionnage op ons grondgebied, zweeg zij meestal geheel. Voor een krachtige campagne ter bestrijding van de werkloosheid was de pers niet te vinden. Gemiddeld genomen was de dagbladpers hier te lande ongetwijfeld eerlijk in haar berichtgeving, maar zij was te beperkt, te eenzijdig, te weinig onafhankelijk, te conformistisch in haar voorlichting.

Er is geen enkele reden om aan te nemen, dat de toestand in dit opzicht slechter zou worden, wanneer het aantal toegelaten dagbladen tot bijv. een zestig beperkt zou worden. Een dergelijke beperking behoeft op zichzelf in het geheel niet te betekenen, dat allerlei belangwekkende en essentiële schakeringen in ons politieke leven, minder dan voorheen tot uiting zouden moeten komen. Een dergelijke, om rationele en economische redenen noodzakelijk geworden beperking, behoeft de persvrijheid in de grond van de zaak in het geheel niet aan te tasten.

Onafhankelijke redacteuren met sterk verantwoordelijkheids - gevoel.

Veel belangrijker voor behoud en uitbreiding der persvrijheid is het dat de journalistiek een vak worde, waartoe onafhankelijke geesten zich aangetrokken voelen. Den dagbladredacteur valt de verantwoordelijke taak ten deel het volk in en voor te lichten en een overzicht te verschaffen van alles wat er in het land en in de wereld omgaat. Het maatschappelijk bestel wordt steeds ingewikkelder en daardoor moeilijker te overzien. Wil de democratie goed functioneren, dan moet een groot aantal staatsburgers belangstelling voor en begrip van de problemen van de tijd hebben. Werkelijke medezeggenschap is onmogelijk, zonder inzicht en begrip van de zaken waarover men medespreken wil. De dagbladpers is het voornaamste orgaan dat deze belangstelling en begrip voor de openbare zaak bij kan brengen en het is de journalist, die dit orgaan naar beste weten en kunnen te bedienen en te beheren heeft. Hij moet zich van deze taak met kennis van zaken, met toewijding en met sterk verantwoordelijkheidsgevoel en in volkomen onafhankelijkheid kunnen kwijten. Daartoe dient hij in zijn journalistiek beleid niet ondergeschikt te zijn aan de wisselende grillen, de particuliere belangen of de meer of minder toevallige reacties van den dagbladeigenaar.

Deze dagbladeigenaar dient zich tevreden te stellen met zijn positie van krantenbezitter, welke hem in staat stelt een aanzienlijk kapitaal rendabel te exploiteren.

Het voorrecht op grond van dit bezit tevens de leiding te mogen nemen in de voorlichting van het volk en de vorming van de openbare mening, dient hem in het algemeen belang ontnomen te worden. Voor onze tijd zou het een absurde toestand zijn dat iemand, die toevallig genoeg millioenen bezit en de liefhebberij een dagbladbedrijf op te zetten, daaraan het recht kon ontlenen beslissende invloed te mogen oefenen op het politieke en maatschappelijke denken van het grote publiek.

Door verbetering van zijn opleiding, van zijn materiële omstandigheden en door vergroting van zijn verantwoordelijkheid, zal de journalistiek dan tevens vrijer tegenover de overheid komen te staan dan gebruikelijk was. Aan de tijd, dat de eerste de beste dorpsburgemeester een dagbladredacteur als een loopjongen bij zich op de stoep liet staan, zal dan tevens een einde komen, want de verhouding tussen overheid en pers moet veranderen.

Het had er vroeger vaak iets van of een journalist, die bij een overheidspersoon om inlichtingen aan kwam kloppen, als een kruideniersbediende kwam horen of er vandaag ook iets nodig was. Overheid en pers dienen vertrouwelijk samen te werken, waarbij de pers volkomen vrij en onafhankelijk dient te blijven, omdat zij anders haar taak als publiek geweten niet naar behoren vervullen kan.

Voor een reële democratie is de pers als een regeringsinstrument onaanvaardbaar.

Organisatie van het Journalistenberoep.

De verantwoordelijkheid, die op den journalist komt te rusten, wordt bij de hier voorgestelde regeling belangrijk groter, dan zij ooit geweest is. Dit legt hem biezondere verplichtingen op. Om ondeskundig geknoei, machtsmisbruik, enz. te voorkomen, is het noodzakelijk door middel van het af te kondigen persbesluit enige organen in het leven te roepen als een nationale journalisten organisatie, een ereraad en een opleidingsinstituut, e.d. welke de nodige garanties bieden tegen ongewenste verhoudingen.

Zoals in elk bedrijf, zal de vorming van dergelijke organen ook in de journalistiek in de eerste plaats het werk van de naast betrokkenen t.w. het werk van de journalisten zelf moeten zijn. Wellicht ware het beter deze gehele materie te regelen in samenwerking met een afdeling perswezen van een nieuw te stichten regeringsdepartement voor cultuuraangelegenheden. Het behoeft in dit verband wel nauwelijks betoog, dat een dergelijke instantie in geen enkel opzicht zou kunnen herinneren aan de persterreur-organen, die de nazies hier in het departement van volksvoorlichting gecreëerd hebben, terwijl zij evenmin iets gemeen zou mogen hebben met het gehandschoende censuur-apparaat, dat hier te lande onder de naam van Regeringspersdienst heeft bestaan.

Een dagbladbedrijf is in ons land vrijwel altijd een naamloze vennootschap. Daar het in de practijk wel niet doenlijk zou zijn de invloed van den kranteneigenaar op de redactie terstond volkomen uit te schakelen, zou het dienstig zijn een openbaar register aan te leggen, waarin nauwkeurig genoteerd wordt in wiens handen zich de aandelen van elk blad bevinden. Op deze wijze kunnen duistere machinaties, die zich anders ongemerkt kunnen voltrekken, eveneens tegengegaan worden.

Wanneer men het aantal dagbladen beperkt tot een zestigtal, dan sluit dit in, dat er een selectie plaats moet hebben, waarbij een aantal dagbladen gedoemd wordt te verdwijnen, c.q. niet opnieuw het licht te zien. Dit zou dan tevens een geschikte gelegenheid bieden om de persorganen, die zich het ergst hebben misdragen tijdens de bezetting, voor goed de verschijning onmogelijk te maken. Zodoende wordt de nodige ordening en reorganisatie gekoppeld aan de noodzakelijke zuivering en bestraffing.

Men kan natuurlijk allerlei bezwaren inbrengen tegen deze voorstellen en o.m. zal men kunnen zeggen, dat vaststelling van een aantal dagbladen een vergunningenstelsel met zich mede moet brengen, waardoor het beginsel der persvrijheid in het gedrang zou komen.

Wij menen evenwel, dat het theoretische verlies aan persvrijheid, dat uit vaststelling van een maximum aantal dagbladen zou kunnen voortvloeien ruimschoots gecompenseerd wordt door de practische uitbreiding van de persvrijheid die bereikt wordt door de redacties der dagbladen onafhankelijk te maken van de belangen van de aandeelhouders, kranteneigenaren, directeuren en particularistische, vaak niet te controleren invloeden.

Het gaat er om de dagbladpers te maken tot een onafhankelijk, betrouwbaar en aan de volksgemeenschap verantwoordelijk orgaan, dat niet uitsluitend met de stem der machtigen dezer aarde spreekt, maar dat tot uitdrukking brengt wat er in alle lagen van het volk gevoeld en gedacht wordt.

Staten van Curaçao

Vergadering op WOENSDAG den 31sten Mei 1944, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-landsverordening houdende voorzieningen tot het beperken en verbieden van den uitvoer van goederen (1944-1945-8) (1943-1944-88).

3o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de „Algemeene Verordening I. U. en D. 1908" (P.B. 1908 No. 33) (1944-1945-12).

4o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de „Algemeene Oorlogsongevallenregeling" (P.B. 1943 No. 202) (1944-1945-16).

5o. Ontwerp-landsverordening tot bekrachtiging van het besluit van den Gouverneur van Curaçao van den 29sten Augustus 1940 (P.B. 1940 No. 102), tot wijziging van het besluit van den 26sten October 1939 (P.B. 1939 No. 120), houdende regeling ter beteugeling van onredelijke opdrijving van de huurprijzen van woningen (1944-1945-22) (1943-1944-97).

De Wnd. Griffier,
VAN WEEL

WIJ ONTVINGEN.

„RENAISSANCE",

Renaissance, I, 4 (Oct.-Dec. 1943), revue trimestrielle publiée par l'Ecole des Hautes Etudes à New York, 66 Fifth Avenue, New York 11 N. Y., U.S.A.; $ 4, 50 per jaar voor Curaçao.

Reeds vaker is de aandacht gevestigd op dit tijdschrift, dat los van officiële inmenging de Franse cultuur op zulk een eminente wijze propageert in den vreemde. Frankrijk is het slachtoffer geworden van de corruptie der Staatslieden, maar zijn geletterden hebben immer de glorie hoog gehouden van het land, aan hetwelk Europa en de wereld voor hun beschaving het meest te danken hebben gehad, omdat Frankrijks cultuur de christelijke cultuur was, is en zijn zal. Van Frankrijk hebben wij voor de toekomst alles te verwachten. Wel verre van hun energie te verspillen aan een of ander populair inlichtingenkantoor hebben de Franse geletterden in New York ten eerste een soort Hogeschool opgezet, welker programma kan wedijveren met dat van de universiteiten. En deze hogeschool is een driemaandelijks periodiek gaan uitgeven, dat terstond overal zijn intekenaren vond. De inhoud van het nieuwe nummer luidt:

Science et Monde Moderne (J. Hadamard), **Doctrines d'Art au debut du 19 ème siècle** (L. Venturi). **L'Origine des langues romanes** (J. Bonfante). **Vices et Vertus du Personnage O' Neillien** (F. Dony), **Gobineau** (R. Etiemble), **Téodor de Wyzeva** (I. de Wyzeva), **Natalité et Rennaissance française** (J., S. Weiller) **Le Canada et la guerre** (A. Viatte), **l'Attentat allemand contre l' université de Strasbourg** (H. Seyrig), chroniek en boekbesprekingen,

Gelijk men ziet een compromis. Het is in oorlogstijd natuurlijk niet mogelijk gespecialiseerde tijdschriften uit te geven, zodat in dit nummer evenals in de voorgaande van allerlei te vinden is en voor zover wij tot oordelen bevoegd zijn, zijn alle uitnemende studies. Het woord studie genomen in Europese zin: dezer dagen kregen wij van een of ander persbureau ook al een „studie" — niet meer dan een vlotte compilatie uit een brochure, in welk stuk echt studie-achtig ettelijke malen terug kwam. „the study declares", ja ja, verklaren gebeurt veel en ‚declares' is een pracht woord om gezag te geven aan het woord van een verslaggever, die op het perron nog even een gezant om indrukken vraagt!

Voor Curaçao, waar gelijk in Suriname, een interessante, zij het niet steeds op even hoog peil staande artikelen-strijd is ontbrand over het vraagstuk van het ontstaan der moedertaal, zou een gedegen stuk als van Prof. Bonfante, hoogleraar in de Indo-Europese en Romaanse talen aan de Princeton - Universiteit, van waarde zijn. Prof. Bonfante gaat het ontstaan na van de Romaanse talen in de door Rome gekoloniseerde gebieden, een tijdperk van ± 1000 jaren. In al deze gebieden bestonden natuurlijk eigen talen, waarnaast het latijn als administratietaal kwam, gelijk op Curaçao het Nederlands naast het Papiament kwam. Op een ander eiland, Sardinië, bleef het Latijn nog 4 à 5 eeuwen naast de oorspronkelijke taal bestaan, van zelfsprekend in steeds minder wordende mate. Langzamerhand ontstond het Sardijns-Romaans.

In Spanje, Frankrijk, Roemenië, ontstonden eveneens eigen talen, elk in andere tijden gekoloniseerd natuurlijk op de grondslag van het latijn zoals dat bestond ten tijde der kolonisatie. Te weinig beseft men — Gröbers werk van 1884 is wel vergeten — dat het latijn, in gebruik van Britannië tot de Zwarte Zee, natuurlijk geographisch nog temporeel één en dezelfde taal was.

Gobineau, profeet van de supérieuriteit van het Arische ras, en daarom reeds tijdens zijn leven meer in Duitsland dan in zijn Vaderland geapprecieerd, wordt gepresenteerd door Prof. René Etiemble van de Universiteit van Alexandrië (Egypte), thans in Chicago.

Jean Sylvain Weiller van de Universiteit van Poitiers, schrijft over een zeer interessant onderwerp: geboorte en de Franse wedergeboorte.

Dit tijdschrift, dat door zijn inhoud niet voor het publiek in brede lagen is, vraagt zeker de aandacht van wie iets meer geschoold is, ook op Curaçao.

—

Neerlandia, April 1944, opent met een artikel waarin een anonieme, maar aan Zijn stijl wel als de Meester ter herkennen schrijver, de juistheid van het woord staatsdeel boven gebiedsdeel betoogt. Het zal wel een voortdurend twistpunt blijven, daar geen der partijen er tot nu toe in geslaagd is een afdoend bewijs van de juistheid harer mening te geven. Wanneer de onbekende Meester van dit stuk bijvoorbeeld betoogt, dat het begrip Staat mede veronderstelt een regering met souverein gezag en een andere groep mensen die aan dit gezag onderworpen is, terwijl dit in het woord „gebied" niet ligt opgesloten, dan lijkt ons deze argumentatie wel zeer zwak, want gebied duidt nu juist wel op de jurisdictie, het hangt samen met gebieden, iemands gebied is, waar hij te gebieden heeft en als we zeggen grondgebied, luchtgebied of watergebied dan is dit juist in de zin van iemand die daar te gebieden heeft. Zo zegt men ook rechtsgebied en zo is Curaçao het gebied van Dr. Kasteel, die er te gebieden heeft. Sterker lijkt de Schrijver ons, wanneer Hij de terminologie van de grondwet en de staatsregeling erbij haalt.

Door deze onderlinge discussies zal men op den duur tot een oplossing moeten komen; het spraakgebruik telt dan ook zeker mede. Misschien — of zeker — nogal apodictisch gesteld, maar van de discussies over dit vraagstuk is het een van de meest gedocumenteerde.

Pater Brada schrijft Hollands Glorie; Stuyvesants geboortejaar wordt nagegaan, E. A. Winters schrijft over België, Dr. Joh. Hartog over een Eiland half zo groot als Curaçao (Manhattan), M. B. Coelho over Nederlanders in Frankrijk (dat wordt ook een hele discussie) en vervolgens nog gedichten.

—

Het April-nummer van „De Lasso" is er eindelijk maar het is ook een speciaal nummer: een gedachtenisalbum over het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana aan Aruba. Gezaghebber Izaak Wagemaker schrijft een voorwoord. Voor degenen die het Wilhelmus nog niet kennen is de gehele text opgenomen. Behalve een verslag van de redactie over de grote gebeurtenis vindt men dan nog een schitterende fotoreportage waaruit vooral blijkt op welke wijze de jeugd van zijn aanhankelijkheid aan het Koninklijk Huis blijk gegeven heeft. Mooi zo „De Lasso"!

Sport - Rubriek.

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond"

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag, 28 Mei 1944:

Competitie A-klase.

Jong Curaçao 1 — Jong Holland 1 0—2.

(Hierdoor is JONG HOLLAND kampioen van de A-klasse geworden.)

Competitie Reserve B-Klasse.

Veendam 2 — Caribe 2 0—2.

Van Maandag, 29 Mei 1944:

Competitie B-Klasse.

Caribe 1 — Veendam 1 1—0.

Competitie Reserve A-klasse.

Jong Holland 2 — Independ. 2 Niet doorgegaan wegens het niet opkomen van Indep.)

Rectificatie: De uitslag van denwedstrijd Jong Holland 2 — Jong Curaçao 2, gespeeld op 21 Mei 1944, is 0—1 en niet 0—2, zooals gepubliceerd in het O.O. van 24 Mei 1944.

WEDSTRIJD PROGRAMMA STADION

Competitie B-Klasse.

Zondag, 4 Juni 1944: U.S.C. 1 — D.T.S. 1
(Willems)

Competitie Reserve B-Klasse:

Zondag, 4 Juni 1944: Be Quick 2 — Jong Curaçao 3
(Visser)
(Des namiddags om 2.45 uur precies)

MUNDO NOBO.

Zondag, 4 Juni 1944: Jong Curaçao 2 — Independ. 2
(Rog)
(Des morgens om 10 uur precies)

TRAINING CURAÇAOSE SPELERS.

DE TRAINING VAN DE CURAÇAOSCHE SPELERS HEEFT PLAATS ELKE ZATERDAGMIDDAG OM HALF VIJF IN HET STADION.

OPHEFFING ROYEERING.

De royeering van M. Juliana, P. Coffie, R. Nicia, P. Roos en Th. Roos is door de Buitengewone Algemeene Ledenvergadering opgeheven (26 Mei 1944).

WIJZIGING BESTUREN.

Politie Sportvereeniging.

G. J. Botterweg	—	Voorzitter
J. Prinsen	—	Vice-Voorzitter
W. A. Roerhorst	—	1ste Secretaris
M. H. Verdonk	—	2de Secretaris
P. Strootman	—	1ste Penningmeester
W. J. van Noort	—	2de Penningmeester
B. H. Vocks	—	Commissaris

Club Deportivo Caribe.

E. Amaya	—	Voorzitter
R. D. Anasagasti	—	Secretaris
E. Vos	—	Penningmeester
H. Dindial	—	Commissaris
C. Marquez	—	Commissaris
O. Lopez-Penha	—	Commissaris
W. Britt	—	Commissaris

INSCHRIJVINGEN.

E. Raap en L. Leito als gewone leden bij **Jong Curaçao.**
I. Atalida als gewoon lid bij **Jong Holland.**

AFSCHRIJVINGEN.

A. de Lanoy, J. G. Galaraga, E. L. Sillie en V. Martina als gewone leden en H. Hennep als junior-lid van **Jong Holland.**

HET BESTUUR.